

Turvallisuulautakunnan lausunto – Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkko

21.3.2024

Yhteenveto, suositukset ja nostot

Lausunto – yhteenveto ja nostot

Kannatettavaa:

- Turvallisuuslautakunta arvioi palveluverkkovalmistelun pohjaesityksen, ja siihen liittyvän vaikutusten arvioinnin olevan laaja. Kokonaan uusia, pohjaesityksessä mainitsemattomia huomioita tunnistettiin niukasti – kertoo monipuolisesta ja asiantuntevasta ennakoarvioinnista
- Palveluverkkouudistus nähdään välttämättömänä. Niukkoja resursseja huolellisesti kohdentamalla varmistetaan asukkaiden palvelujen saatavuutta
- Kannatettavana turvallisuuslautakunta näkee:
 - Resurssien kohdentamisen seinien sijasta palveluihin
 - Kivijalkapalveluiden järjestämisen yksiköissä, joissa palvelun jatkuvuus voidaan turvata – tärkeää sekä asukkaiden että henkilöstön hyvinvoinnin kannalta
 - Poissaolot eivät aiheuta palvelupoikkeamaa, tai henkilöstön kuormitusta
 - Palvelurepertuaari on riittävän laaja, jolloin asioiden hoitaminen helpottuu
 - Palveluja tarjotaan terveissä, ja tarkoitukseen soveltuvissa tiloissa

Lausunto – yhteenveto ja nostot

Huolestuttavaa:

- Palveluverkon supistaminen painottuu alueille missä on vähän asutusta, negatiivinen muuttoliike, vähän henkilöstöä, alhainen syntyvyys ja niukasti elinvoimatekijöitä
 - Korvaavien palveluiden (digitaaliset-, etä- ja liikkuvat palvelut) valmiusaste? Onko uusia tapoja vastata ikääntyvän, paljon palveluja tarvitsevien asukkaiden tarpeisiin kokeiltu, pilotoitu, suunniteltu ennen palveluverkon muutosten toteuttamista?
 - Onko mietitty keinoja, joiden avulla palveluverkkouudistuksen negatiivisia vaikutuksia voisi neutralisoida?
 - Onko palveluverkkosuunnittelussa huomioitu häiriö- ja poikkeustilanteiden hallinta, kuten mahdollisuudet hajauttamiseen ja korvaaviin tiloihin?
 - Onko palveluverkon supistumisen aiheuttamien logististen muutosten vaikutukset huomioitu:
 - Kasvava ensihoidon ja sairaankuljetuksen tarve
 - Lisääntyvä Kela-taksien, taksien ja yksityisautoilun kustannukset ja ympäristökuormitus
 - Joukkoliikenneverkon katvealueiden palvelut
 - Saavutettavuuden heikentymisestä johtuvan palvelutarpeen kasvun vaikutukset
- Palveluverkkouudistus voi olla maakunnan asukkaille merkittävä muutos, laadukas ja vaikuttava kansalaisviestintä on välttämätöntä

1. Soteasemapalvelut

Lausunto soteasemat – yhteenveto ja nostot

- Turvallisuuslautakunta näkee vaihtoehdon 1 parempana lähtökohtana jatkovalmistelulle
- Sote-asemien lakkautussuunnitelmat sijoittuvat enimmäkseen alueille, joissa on jo valmiiksi paljon haasteita
- Toisaalta lakkautussuunnitelmissa olevat kohteet sijaitsevat alueilla, joissa tarjontaa ja kysyntää on nykytilanteessakin vähän
- Jos suunnitellut korvaavat toimenpiteet osoittautuvat toimiviksi, vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, osaltaan jopa positiivisiksi
- Kiirevastaanottojen järjestäminen herättää huolta, selvitystä esitetään Jämsän osalta (Himoksen tapahtumien- ja toiminnan järjestäjien ja hyvinvointialueen yhteistyön rakentaminen)
- Sote-aseman poistumisella nähdään olevan negatiivisia vaikutuksia elinvoimaan, sekä asukkaiden turvallisuuden tunteen kokemukseen.

2. Alueellinen osastotoiminta

Lausunto alueellinen osastotoiminta – yhteenveto ja nostot

- Turvallisuuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, onko osastopaikkojen määrässä ylipäätään huolehdittu paikkatarpeesta tulevaisuudessa.
- Alueellisen osastotoiminnan kaventumisen johdosta toivottiin satsausta kotisairaaloimintaan
- Pidemmän matkan päähän siirtyvät osastot herättävät huolta sekä potilaiden, että omaisten näkökulmasta.
- Osastohoidon puuttumisella arveltiin olevan negatiivisia vaikutuksia paitsi elinvoimaan, myös asukkaiden turvallisuuden kokemukseen.
- Suurten osastoyksiköiden kyvykkyys hallita tautiepidemioita, ja hoidon turvallisuus pandemiatilanteissa tunnistettiin riskiksi

3. Ikääntyneiden ympäri vuorokautinen asuminen

Lausunto ikääntyneiden ympärivuorokautinen asuminen– yhteenveto ja nostot

- Ympärivuorokautisten asumispalvelujen riittävyys palveluverkkoratkaisujen jälkeen huolettaa – onko väestön ikääntymiseen varauduttu riittävän hyvin
- Ympärivuorokautisen palveluasumisen lääkäripalvelut huolenaiheena, suuremmat yksiköt voisivat varmistaa saatavuutta
- Palvelun tarjoaminen omassa kunnassa vahvistaisi asiakkaan sosiaalisten suhteiden ylläpitämistä

4. Perhekeskuspalvelut

Lausunto perhekeskukset – yhteenveto ja nostot

- Perhekeskustoiminta nähdään monin tavoin positiivisena palvelumuotona
- Peke –toiminnalla voitaisiin tukea paitsi perheitä, myös kuntien ja hyvinvointialueen yhteistoimintaa, esimerkiksi yhteisiä tiloja ja palveluita
- Luhankaan ei palveluverkkosuunnitelman mukaan ole tulossa perhekeskusta
- Turvallisuuslautakunta ehdottaa ylisukupolvisen-, kuten perhekeskustoiminnan sekä ikääntyneiden palveluiden yhteistyön selvittämistä.

5. Ikääntyneiden päivätoiminta

Lausunto ikääntyneiden päivätoiminta – yhteenveto ja nostot

- Päivätoiminnan järjestämiseen, sekä saavutettavuuden parantamiseen ehdotettiin yhteistoimintaa kuntien kanssa (mm. yhteispalvelulinjat)
- Päivätoiminta nähtiin tärkeänä myös asukkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta

Muita huomioita

Ensihoidon- ja pelastustoimen palvelutasopäätösten toteutuminen?

- Vuoden 2023 aikana valmistellut ensihoidon ja pelastustoimen palvelutasopäätökset nojautuvat nykyiseen sote –palveluverkkoon.
 - Onko sote-palveluverkkoon esitettävissä muutoksissa huomioitu esimerkiksi ensihoidon palvelutarpeeseen tuleva mahdollinen kasvu?